

Lukuteatteria lukusujuvuusharjoituksena

Avainsanat: alakoulu, alkuopetus, lukuteatteri, S2, lukemisen ja kirjoittamisen tukeminen

Toteuttaja: Kaisa Wolde

Luokka-aste: 2. lk

Toteutin viiden oppitunnin mittaisen interventiojakson käyttämällä lukuteatteria lukusujuvuusharjoittelun menetelmänä S2-oppilaiden pienryhmässä. Lukuteatteriharjoitukset olivat osana suomen kielen kaksoistuntia kerran viikossa. Roolien avulla oppilaat voivat eläytyä tekstiin ja toistoa tulee huomaamattomasti. Lukuteatteri ei edellytä näyttelemistä, minkä vuoksi voimme keskittyä nimenomaan lukemisen harjoitteluun. Vuorosanojen ulkoa oppiminenkaan ei haittaa, koska silloin on mahdollista keskittyä enemmän suomen kielen ääntämisen harjoitteluun. Yhdessä toimiminen ja ryhmässä harjoittelu on oppilaille usein mieluisaa. Omalle luokalle esittäminen motivoi harjoittelemista.

Kokemukseni perusteella lukuteatteri sopii hyvin lukusujuvuusharjoitukseksi erityisopetuksessa. S2-oppilaille se tarjoaa mahdollisuuden myös suomen kielen ääntämisen harjoitteluun. Ääneen lukemisen arkuus jäi monella roolin ottamisen taakse ja yhdessä harjoitteluun loji myönteistä ilmapiiriä ryhmään. Aion käyttää vuoropuheluita jatkossakin lukuteatteriteksteinä. Alkuopetuksessa myös sorminuket voisivat toimia harjoittelun apuna.

Tekstiksi valitsin tuttuun satuun, *Kettu ja korppi*, perustuvan helpon vuorokeskustelun, joka löytyy Salaisen aapisen monistepohjista. Olemme käsitelleet satua jo aikaisemmillä tunneilla monin tavoin erilaisina teksteinä (esim. e-kirja, sarjakuva, satuteksti).

Oppilaat tarvitsevat työskentelyn alussa esimerkin lukuteatterista, koska työskentelytapa ei ole heille tuttu.

Ensimmäisellä kerralla oppilaat tutustuivat Korppi ja kettu -satuun perustuvaan vuoropuhelutekstiin ja valitsivat itselleen mieluisimmat roolit. Teksti luettiin yhdessä ääneen. Arvelin etukäteen aapisen tekstin olevan helppo, mutta tekstissä olikin useita sanoja, joiden merkityksiä piti selittää (esim. kerskailija, kukon kiekuna).

Toisella kerralla tutustuimme lukuteatteriin menetelmänä esimerkkivideon avulla. Oppilaat innostuivat esittämisestä ja kokeilivat erilaisten äänensävyjen käyttämistä. Oppilaat tarvitsivat paljon mallintamista ääntämisen sujuvoittamiseksi.

Kolmannella kerralla esittämisen tueksi kokeiltiin pieniä eleitä käsillä. Lukemisen onnistuminen edellytti niin tiivistä paperiin katsomista, että eleet jäivät sivuseikaksi. Huomasin niillä kuitenkin olevan ymmärtämistä tukeva vaikutus. Kertojan osuudet luettiin yhdessä ryhmänä. Yhteisen rytmin löytäminen vaati runsaasti harjoitusta, koska puhe puuroutui herkästi.

Viimeisillä kerroilla harjoiteltiin kuin oltaisiin esityksessä, seisten ja rooleja merkitseviä kuvia näyttäen. Tulostin papunetistä emännän, korpin ja ketun kuvat, jotka nostettiin näkyville hahmon puhuessa.

Oppilaat saivat tehtäväkseen harjoitella omia osuuksiaan myös kotona. Lukemisen sujuvuuden kehittyminen oli yllättävän hidasta eivätkä oppilaat oppineet vuorosanojaan ulkoa. Motivaatio harjoitteluun kuitenkin säilyi menetelmän ansiosta. Oppilaat innostuivat mahdollisuudesta esiintyä muille oppilaille. Jakson päätteeksi he esittivät lukuteatterin neljässä luokassa. Valmistavassa luokassa esiintyminen osoittautui kannustavaksi myös kuulijoiden kannalta, sillä esiintyvät oppilaat olivat itse olleet aiemmin valmistavalla luokalla ja pystyivät nyt antamaan esimerkin suomen kielen ja lukemisen oppimisesta.

